

VERSLAG

Overleg meteorologie

In dit verslag staan de gezichtspunten van de deelnemers aan het Overleg meteorologie, onderdeel van het Overlegorgaan infrastructuur en milieu. De voorzitter van het overleg biedt dit verslag aan de vertegenwoordigers van de staatssecretaris aan met het verzoek het te benutten in de verdere beleidsvorming.

Datum 9 september 2015
Status definitief

In het Overlegorgaan infrastructuur en milieu (zie Wet overleg infrastructuur en milieu) voeren (de vertegenwoordigers van) de minister en staatssecretaris overleg met betrokkenen en hun organisaties over beleidsvoornemens op het gebied van infrastructuur en milieu. Het Overleg wordt voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter.

Aanleiding

Het wetsvoorstel taken meteorologie en seismologie (Wtms), dat de overheidszorg op het gebied van meteorologie en seismologie en overige geofysische terreinen regelt, is op 23 juni 2015 door de Tweede Kamer aangenomen.

Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer is een aantal moties en amendementen ingediend, waarvan er uiteindelijk vijf zijn aangenomen. Het belangrijkste amendement is amendement nr. 22. Het gewijzigde voorstel van wet bevond zich op het moment van het overleg ter behandeling in de Eerste Kamer.

In het wetsvoorstel is een onderscheid aangebracht tussen enerzijds de basisdienstverlening als het algemeen weerbericht, weerwaarschuwingen en significante bodembewegingen en anderzijds maatwerkdienstverlening tegen kostprijs. De regeling die afbakt op welke wijze de dienstverlening zal plaatsvinden en onder welke voorwaarden, wordt binnen het ministerie van Infrastructuur en Milieu voorbereid. Zoals in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is aangekondigd, speelt het Overleg meteorologie hierbij een belangrijke rol. Het Overleg kwam op 9 september 2015 bijeen.

Agendapunt 1. Doel overleg

De doelstelling van de bijeenkomst is:

- a. Het informeren van de deelnemers over de parlementaire behandeling van de Wtms en de stand van zaken;
- b. Het in een oriënterend gesprek vernemen van de visie van de deelnemers op de toekomstige dienstverlening van het KNMI, de voorwaarden waaronder deze plaatsvindt en op de mogelijke samenwerkingsafspraken.

Agendapunt 2. Wetsvoorstel taken meteorologie en seismologie (Wtms)

a. Vervolgproces:

- De beoogde datum inwerkingtreding Wtms en de Regeling taken meteorologie en seismologie (Rtms) is 1-1-2016;
- Als gevolg van de met ingang van 1 juli 2015 inwerking getreden Wet raadgevend referendum is de termijn tussen de publicatiedatum van een wet , een algemene maatregel van bestuur en een ministeriële regeling en het tijdstip van inwerkingtreding ten minste twee maanden. Dit betekent dat de staatssecretaris uiterlijk 31 oktober 2015 akkoord moet zijn met de Rtms.
- Op deze regel zijn uitzonderingen mogelijk. Mw Richters (Ministerie I&M/HBJZ) zal nagaan of daarvan in dit geval gebruik kan worden gemaakt.

b. Amendement 22 (De Vries en Van Veldhoven)

Als gevolg van het aangenomen amendement 22 zijn bestuursorganen (bij de uitvoering van aan hen bij of krachtens wet opgedragen taken) verplicht diensten (op het terrein van meteorologie, seismologie of andere geofysische terreinen) bij het KNMI af te nemen "indien sprake is van werkelijk maatschappij-ontwrichtend weer of calamiteiten waarbij het weer een belangrijke rol speelt".

Het amendement moet in de Regeling taken meteorologie en seismologie (Rtms) worden uitgewerkt.

Van de zijde van de NCTV wordt gesteld dat de omschrijving in het amendement en de toelichting te wensen over laat. De toelichting gaat bijvoorbeeld uit van de zogenaamde GRIP procedure (Gecoördineerde Regionale IncidentenbestrijdingsProcedure). Elke

veiligheidsregio, zo bevestigt de Kustwacht, kent echter een eigen GRIP-procedure en GRIP-indeling. Bovendien zijn er situaties denkbaar waarbij sprake is van een lagere verwachting dan waarop GRIP 3 van toepassing is, die toch een dienstverlening door het KNMI behoeven.

Van de zijde van de Unie van Waterschappen (UvW) wordt gemeld dat het amendement is ingegeven door decentrale overheden. Waterschappen hebben in situaties buiten de normale bedrijfsvoering veel behoefte aan eenduidigheid (single tone of voice) omtrent kansverwachtingen op extremen en aan duidelijke criteria en risicoprofielen voor gevaarlijk weer.

UvW stelt voor een landelijk draaiboek voor extreem weer op te stellen, naar analogie van het Landelijk Draaiboek Hoogwater en Overstromingen, dat niet alleen landelijk maar ook regionaal geldt.

De Kustwacht adviseert vanuit de ervaringen met betrekking tot gevaarlijke situaties op zee en waarschuwingen aan bijvoorbeeld koopvaardijsschepen of grote passagiersschepen een breed expertteam in te richten.

De vertegenwoordiger van het ministerie van Defensie/Koninklijke Luchtmacht adviseert niet te hoog op te schalen onder het adagium van "train as you fight".

Meteogroup vraagt bij de uitwerking aandacht voor de mogelijke marktverstorende werking. In geval van incidenten zal daarvan geen sprake zijn, maar als bestuursorganen structureel diensten afnemen bij het KNMI wel. Zowel het KNMI als DGMI bevestigen dat hiervoor moet worden gewaakt.

Aeolis brengt de casus in dat een bestuursorgaan zich niet houdt aan de wettelijke verzoeken en afnameplicht, maar zijn handelen baseert op een (betere) dienstverlening van een commerciële dienstverlener. De vraag is of een bijvoorbeeld een burger in zo'n geval naar de rechter kan gaan. Het antwoord is dat dit – afhankelijk van de omstandigheden van het geval- mogelijk is.

Alle deelnemers onderschrijven het principe van een single tone of voice in geval van maatschappij-ontwrichtend weer en calamiteiten waarbij het weer een belangrijke rol speelt. KNMI benadrukt dat dit ook voor de waarschuwingen aan het algemeen publiek van belang is. Het KNMI consulteert steeds zo veel mogelijk partijen en gezamenlijk wordt afgestemd welke waarschuwing wordt gecommuniceerd door alle partijen.

Van de zijde van het ministerie van I&M wordt desgevraagd geantwoord dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de waarschuwingen aan het algemeen publiek en aan de bestuursorganen bij maatschappij-ontwrichtend weer en bij calamiteiten waarbij het weer een belangrijke rol speelt, niet bij het KNMI ligt, maar bij de minister (in casu de staatssecretaris). De criteria hiervoor moeten in de Rtms worden opgenomen, waarvoor de deelnemers aan dit overleg inbreng leveren.

Het KNMI brengt de wens in dat de Rtms ruimte biedt voor 'voortschrijdend inzicht', dat bijvoorbeeld kan ontstaan omdat computerprogramma's worden verbeterd.

Mw. Richters antwoordt dat de regeling ook duidelijkheid aan het algemeen publiek moet bieden.

Naar aanleiding van de discussie wordt het volgende afgesproken:

1. Een werkgroep komt op korte termijn bijeen en formuleert een concept Rtms die half oktober gereed is. Dit concept wordt vervolgens aan het Overleg meteorologie voorgelegd ter accordering.
2. De werkgroep kent als aanspreekpunten voor de samenstelling ervan:
I&M/DGMI : Judith Post en Daan Vogelezang;
I&M/HBJZ : Samantha Richters;
UvW : Niels Robbemont;
V&J/NCTV : Henk Emmerzaal

NVW/Meteogroup/Infoplaza : Gerard van Noort;
KNMI : Marieke Soeters.

3. De Rtms wordt periodiek (vooral nog wordt afgesproken jaarlijks) in het Overleg meteorologie geactualiseerd.

c. Bespreking toekomstige taken KNMI aan de hand van de secretariaatsnotitie (DP/2015-175452).

Hoofdstuk 3 Algemene weerberichten

a. Welke gegevens moet het algemeen weerbericht kunnen bevatten?

Het KNMI plaatst de algemene gegevens, bijvoorbeeld over temperatuur, onweer en luchtdruk, maar ook over gladheid en ijsaanzetting, op de website. De weerbedrijven vertalen deze gegevens vervolgens in concrete voor het publiek begrijpelijke berichten.

b. Op welke wijze wordt het algemeen weerbericht openbaar gemaakt?

De huidige wijze van door het KNMI openbaar maken, zoals geen uitgebreide buienradarachtige kaarten en maar radarbeelden van de laatste 1 à 1½ uur, wordt gehandhaafd. Deze werkwijze wordt in de toelichting bij de Rtms opgenomen.

Hoofdstuk 5 seismologische meldingen

Als gevolg van amendement 14 (Van Veldhoven) is het KNMI verplicht bij 'significant bodembeweging door geofysische bronnen of vulkanische activiteit' :

- het algemeen publiek te informeren, en
- een verzoek van bestuursorganen om ondersteuning op het terrein van openbare orde, veiligheid en bevolkingsonderzoek honoreren. Deze dienstverlening gebeurt tegen kostprijs.

Waaruit moet de dienstverlening bestaan?

De dienstverlening aan het publiek betreft vooral meten, wanneer heeft een beving plaatsgevonden en waar en daarover achteraf communiceren. De bedoeling is dit de komende 1 à 2 jaar te intensiveren.

Over de meldingen aan de bestuursorganen/de regio "dit is ernstig" wordt nog nagedacht. Het berekenen van bijv. de sterkte van de beving gebeurt bij andere organisaties, waarmee het KNMI beoogt een samenwerking aan te gaan.

Hoofdstuk 6 Dienstverlening op verzoek

Mw Richters meldt dat (als gevolg van amendement 22) bestuursorganen een verzoek om ondersteuning bij het KNMI moeten doen in geval van maatschappij-ontwrichtend weer of calamiteiten. Naar aanleiding daarvan ontstaat enige discussie over de vraag wanneer sprake is van een 'verzoek'. Kan overschrijding van een risicoprofiel voor bijv. waterschappen worden beschouwd als verzoek of is een concreet telefoontje noodzakelijk? De deelnemers zijn het erover eens dat dit nader moet worden gespecificeerd.

a. Welke diensten levert het KNMI?

1. Meteogroup vraagt aandacht voor de dienstverlening op verzoek binnen het Rijk. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wtms heeft Meteogroup een aantal opzeggingen ontvangen van met name RWS onderdelen.

Meteogroup beschikt over informatie dat aanbestedingen tussen ministeries zijn toegestaan. Het voorstel van Meteogroup is dan ook de verzoeken om ondersteuning binnen het Rijk aan te besteden en dit in de regeling op te nemen.

RWS reageert dat het beleid binnen RWS is dat de verschillende regionale directies in de toekomst meer uniform gaan werken en diensten afnemen. Meteogroup is van mening dat dat geen belemmering hoeft te zijn, omdat RWS in zijn geheel kan aanbesteden.

2. Voorts vraagt Meteogroup, in verband met het "nee, tenzij-principe", naar de aard van eventuele aanvullende dienstverlening op basis van een overeenkomst. Mw. Richters meldt dat het hier uitsluitend aanvullende dienstverlening voor het hergebruik van open data betreft.

3. Het KNMI wil de PPS (publiek private samenwerking) constructie graag inzetten om de sector te versterken, niet om de markt te verstoren. De gehele sector heeft immers voordeel als breed gebruik wordt gemaakt van aanwezige kennis en infrastructuur. De vraag of de partij waarmee het KNMI een samenwerkingsovereenkomst aangaat de exclusieve rechten van het resultaat voor een bepaalde termijn mag behouden, is niet concluderend beantwoord. De NVW komt erop terug; Meteogroup heeft een voorkeur voor geen termijn en Infoplaza denkt aan een termijn van ca. 6 maanden. *MB*: inmiddels heb ik bericht ontvangen dat de sector (inclusief Meteogroup en Infoplaza) onderling een termijn van maximaal 12 maanden is overeengekomen.

4. TMC vraagt op welke wijze kan worden gecontroleerd of het KNMI zich bij haar kostprijsberekening houdt aan het door de ACM goedgekeurde het kostencalculatiemodel. Het KNMI antwoordt dat het enerzijds wordt gecontroleerd door de Rijksaccountantsdienst en dat het anderzijds volledige openheid wil betrachten door exacte uurtarieven openbaar te maken. Het KNMI benadrukt dat het geen tarieven rekent om concurrerend te zijn. Hierop wordt slechts uitzondering gemaakt als 100% kostendoorberekening niet is toegestaan, zoals bijvoorbeeld voor bepaalde EU projecten. In die gevallen vindt verrekening met de agentschapsbijdrage plaats. TMC stelt voor hieromtrent iets op te nemen in de Rtms.

Hoofdstuk 8 Raad van toezicht

Het KNMI meldt dat de KNMI raad is opgeheven. Voor de in te stellen Raad van toezicht is een aantal leden uit de publieke en de private sector benaderd. Als voorzitter is benaderd de heer drs. F.M.J. Crone, burgemeester van Leeuwarden.

Agendapunt 3. ontwikkelingen binnen de sector.

Het KNMI meldt dat recent een nieuwe radar is aangeschaft en een nieuwe computer voor de berekening van kansverwachtingen. Voorts is het KNMI vorig jaar gereorganiseerd, waarbij een vakgroep is opgericht die het vraaggestuurd werken moet gaan monitoren. Het KNMI is met name gericht op een veilige samenleving; het is niet gericht op concurrentie met de weerbedrijven, maar op samenwerking.

De Kustwacht houdt de ontwikkelingen met betrekking tot de doorvaarbaarheid van de Noordpool bij.

Agendapunt 4 Rondvraag

De UvW vraagt hoe de zojuist afgesproken werkgroep die de Rtms gaat opstellen en de in SMWO (Stuurgroep Management Watercrises en Overstromingen) verband in te stellen 'werkgroep eenduidige weersinformatie' zich tot elkaar verhouden.

OVERLEG INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

MB: inmiddels is gebleken dat een vertegenwoordiger van SMWO in de werkgroep Rtms zal plaatsnemen. Nadat deze werkgroep zijn werk heeft voltooid, start SMWO haar eigen werkgroep.

Naar aanleiding van een vraag van Infoplaza of modellen die het KNMI voor RWS heeft ontwikkeld door de weerbedrijven mogen worden ingezien, antwoordt het KNMI dat dat afhangt van de vraag of RWS daarmee akkoord gaat.

Uit de discussie volgt dat het openstellen van dergelijke informatie 2 kanten heeft. Enerzijds kunnen bedrijven het product overnemen en er gebruik van maken, anderzijds kan het openstellen marktversturend werken en innovatie tegenwerken.

Het KNMI stelt dat open data in eerste instantie geproduceerde meet- en modeldata betreffen en niet per se de conceptuele inbreng.

Afgesproken wordt dat het onderwerp open data op een later moment op de agenda van het Overleg meteorologie zal worden gezet.

Deelnemers

B. Hulsman	Ministerie van Defensie / Koninklijke Luchtmacht /meteorologie
B. van Kester	Weathernews Benelux B.V. (i.p.v. D. Zuin)
D. Vogelesang	Ministerie van Infrastructuur en Milieu/DGMI
Mw E. Moens	Ministerie van IenM/ RWS
Mw E. Raadschelders	Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing (DCC-IenM)
Mw F. Straathof	Ministerie van IenM/ Directie Participatie
G. van der Steenhoven	KNMI
G. van Noort	Aeolis
H. Emmerzaal	Ministerie Veiligheid en Justitie/NCTV
Mw J. Post	Ministerie van Infrastructuur en Milieu/ DGMI
M. Bom	Infoplaza B.V.
M.A.J. Knip	Voorzitter
Mw M. Booltink	Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden/UvW
Mw M. Soeters	KNMI
Mw M. Bitterberg	Secretaris Overleg meteorologie
N. de Kind	RTL Nederland / weer en verkeer (Buienradar B.V.)
N. Robbemont	Waterschap Hollandse Delta/UvW

P. Jongerius	Ministerie van Economische Zaken
P.H. Stoter	MeteoGroup Nederland B.V.
Mw S. Richters	Ministerie van Infrastructuur en Milieu/HBJZ
S. Pas	Kustwacht
W. Rijkaart van Cappellen	The Meteo Company (T.M.C.)

Colofon

Voorzitter M.A.J. Knip

Contactpersoon M.J. Bitterberg
Secretaris Overleg IenM
T 070 456 9540
M 06 15369183
E-mail: Marja.bitterberg@minienm.nl

Kenmerk

Bijlage(n)